

Les 14: Wat vind jij en wat zou jij doen?

Lesoverzicht

Lesdoelen:

- Kinderen zijn zich ervan bewust dat eigen normen en denkbeelden over seksueel gedrag van invloed zijn op seksuele grensoverschrijding.
- Kinderen kunnen verschillende strategieën toepassen om lichte vormen van seksuele grensoverschrijding te herkennen en tijdig te stoppen.
- Kinderen kunnen bij bedreigende of grensoverschrijdende situaties (tijdig) hulp vragen bij mensen of instanties in hun omgeving.

Benodigdheden:

- Basis
 - A4 met EENS en ONEENS
 - Kopieerblad 27 (situatieschetsen) (voor ieder viertal)

Werkvormen:

Basis

→ **14.1 Wat vind jij?**

Meningsvorming
Klassikaal
⌚ 15 min

→ **14.2 Wat zou jij doen als... ?**

Reflectie en uitbeelden
Klassikaal
⌚ 30 min

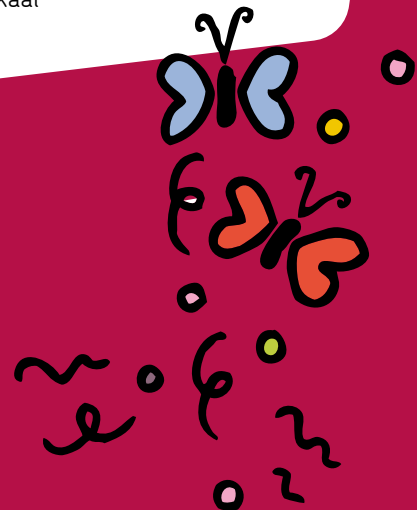
→ **14.3 Nee zeggen in stapjes**

Uitbeelden
Subgroepen
⌚ 10 min

Extra/verdiepend

→ **14.4 Marietje Kessels
weerbaarheidstraining**

Doe-activiteit
Klassikaal

Lesinstructie

We hebben de vorige keer vooral meer kennis gemaakt met wat seksueel misbruik is of seksuele grensoverschrijding. Vandaag gaan we kijken naar wat we daarvan vinden en wat we eraan kunnen doen.

Werkvorm

14.1 Wat vind jij?

- Hang aan één kant van de klas een bord met de tekst 'Eens' en aan de andere kant van de klas een bord met 'Oneens'.
- Vertel de kinderen dat jullie een stellingenspel gaan spelen waarbij ze na het horen van de stelling mogen kiezen of ze het ermee eens of oneens zijn. Ze mogen dan bij het juiste bordje gaan staan.
- Lees onderstaande stellingen voor.
 - Een meisje dat een korte rok of jurk draagt en veel make-up gebruikt, vraagt om moeilijkheden.
 - Als een meisje niet duidelijk nee zegt, gaan jongens natuurlijk verder.
 - Jongens hebben altijd zin in seks en letten minder op de grenzen van meisjes.
 - Meisjes moeten 's avonds niet alleen over straat lopen.
 - Jongens kijken altijd hoever ze kunnen gaan met meisjes.
 - Meisjes kunnen jongens niet seksueel misbruiken.
 - Bij seksueel misbruik hebben er altijd twee schuld.
- Geef de kinderen de gelegenheid om duidelijk te maken waarom ze het eens of oneens zijn met de stellingen. Probeer zo mogelijk de discussie op gang te helpen door ook zelf nieuwe argumenten in te brengen.
- Sluit af door te vertellen dat we allemaal eigen normen en waarden hebben en dat we soms snel oordelen over iemand die zoiets is overkomen. Laat duidelijk blijken dat iemand die over de grens van de ander gaat, soms niet weet waar grenzen liggen, geen oog heeft voor grenzen van een ander of onder druk staat. Iemand die slachtoffer is van seksueel misbruik, is daar nooit zelf schuldig aan.

14.2 Wat zou jij doen als... ?

- Laat de kinderen in groepjes (van vier) een van de drie situaties over seksueel misbruik lezen (📖 27) en laat hen bedenken wat ze zouden doen. Verdeel de kinderen in meisjes- en jongensgroepen. En leg de meisjes de situaties voor die over de meisjes gaan en de jongens de situaties over de jongens.
- Laat de kinderen zoveel mogelijk strategieën bedenken en zelf een keuze maken welke het effectiefst zou kunnen zijn. Strategieën in situaties waar sprake is van seksueel misbruik of grensoverschrijding, kunnen zijn: duidelijk nee zeggen, herhaaldelijk nee zeggen en je grenzen duidelijk maken met houding en stem. Als iemand niet wil luisteren, kun je schreeuwen, vechten, slaan, weglopen, hard hulp roepen, e.d.
- Bespreek plenair de situaties en strategieën.
 - Vraag ook hoe de kinderen het vonden om naar deze situaties te kijken.
 - Vraag desgewenst of ze dit soort situaties herkennen of wel eens meegemaakt hebben.
 - Desgewenst vraag je kinderen zelf nog lastige situaties in te brengen.
- Als er tijd over is, kun je kijken of het mogelijk is situaties uit te beelden met verschillende strategieën die ze bedacht hebben. Kinderen kunnen dan met elkaar beoordelen welke strategie het effectiefst is.
- Geef ook aan dat de meeste kinderen in een veilige en geborgen omgeving opgroeien en dat kinderen recht hebben op bescherming en veiligheid.

14.3 Nee zeggen in stapjes

- Laat kinderen weten dat je in dit soort situaties nee kunt zeggen en dat in verschillende stapjes kunt doen.
 1. Zeg duidelijk dat je iets niet wilt ('Hou op, ik vind dit niet leuk')
 2. Zeg boos dat je iets niet wilt ('Zie je niet dat ik boos ben en dit niet wil')
 3. Maak duidelijk dat je anders iemand anders gaat roepen of bellen ('Als je nu niet ophoudt, dan vertel ik het aan x')
 4. Doe ook echt wat je zegt te gaan doen (je belt naar persoon x en vertelt het verhaal)
- Laat kinderen hier eventueel in kleine groepjes mee oefenen.

Tip:

Voor de nabespreking is het van belang te vermelden dat ieder kind zich in dergelijke situaties wel zou willen verzetten. Alleen is het verzet niet altijd effectief of duidelijk zichtbaar voor de ander. Als er geweld, geheimhouding of dwang wordt gebruikt, is het niet eenvoudig het misbruik of geweld te voorkomen of te stoppen. Het is dan wel belangrijk hulp te zoeken of melding te doen bij het AMK.

Afsluiting

"Seksueel misbruik komt nog steeds veel voor. Het is belangrijk te weten wat voor situaties grensoverschrijdend zijn en wat je zou kunnen doen om dat soort situaties te voorkomen of te stoppen. Iedereen heeft het recht eigen grenzen aan te geven en niemand mag over jouw grenzen gaan."

Extra/verdiepend

14.4 Marietje Kessels weerbaarheidstraining

Er zijn verschillende regio's waar trainers of leerkrachten een weerbaarheidstraining kunnen verzorgen voor kinderen in de bovenbouw. Informeer hiernaar bij de GGD of gemeente. In de training leren kinderen hun fysieke kracht te ontdekken, grenzen te ervaren en weerbaar te zijn. De trainer heeft ook een belangrijke signaalfunctie en kan u bij vermoedens van seksueel misbruik bij een kind in de klas of groep ondersteunen met een stappenplan. Meer informatie vindt u op www.weerbaarheid.nu/trainingen/marietjekessels/overzicht.

Situaties voor meisjes:

1. Je staat in de bus en achter je staat een man die zich tegen je aan drukt. Hij raakt zomaar je borsten aan. Wat zou je doen?
2. Je broer die vier jaar ouder is, stoeit vaak met je, maar de laatste tijd gaat hij verder dan je wilt. Hij gaat soms boven op je liggen en gaat met zijn handen naar plekken waar je niet aangeraakt wilt worden. Wat zou je doen?
3. Een leuke jongen van school heeft jou uitgenodigd om samen naar de film te gaan. Tijdens de film voel je opeens een hand op je been en dat vind je niet fijn. Wat zou je doen?

Situaties voor jongens:

1. Je staat voor een etalage van een modelspoorbaanwinkel. Een man die je niet kent, vertelt dat hij thuis ook een mooie modelspoorbaan heeft en vraagt of je met hem mee wilt gaan om te gaan kijken. Wat zou je doen?
2. Je hebt al een tijdje verkering met een meisje en je hebt met haar gezoend. Ze heeft een foto van je gemaakt terwijl je onder de douche stond tijdens de gymles en heeft de foto nu gestuurd naar andere klasgenoten. Wat zou je doen?
3. Op een schoolfeestje komt een meisje heel dicht tegen je aan staan en legt haar hand op je broek. Je vindt haar niet leuk en wilt helemaal niet met haar dansen. Wat zou je doen?

Vragen:

- Herken je deze situatie?
- Wat zou je het liefste willen doen of hoe zou je hierop willen reageren?
- Bedenk zoveel mogelijk acties om duidelijk te maken dat je dit gedrag niet wilt en dat het moet stoppen.